

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Evropský systém ochrany lidských práv

Diplomant: **Pavel Hřebačka**
Vedoucí: JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

Úvod

Evropský systém ochrany lidských práv je mnohavrstevné téma, které umožňuje několikero způsobů odborného zpracování.

Samotné téma, které si diplomant Pavel Hřebačka vybral je velmi široké a lze pod něj podřadit celou škálu podtémat, kdy mnohé z nich by naplnily další diplomovou práci. Diplomant Pavel Hřebačka zvolil koncepční, všeobecnou metodu své práce tím, že ve své diplomové práci učinil pokus nabídnout vyčerpávající přehled nejvýznamnějších dokumentů a judikatury evropských soudů, který lze podřadit pod evropský koncept lidských práv.

Diplomant si vytkl za cíl porovnat dva hlavní právní systémy ochrany lidských práv v Evropě, a to úpravu v rámci Rady Evropy a úpravu zakotvenou v dynamickém systému práva Evropské unie (byť mnohdy diplomant hovoří o systému komunitárního práva, je třeba z pohledu současného platného práva hovořit o právu unijním). Tohoto cíle, jak bude uvedeno níže se zhostil dobře, zpracování diplomové práce se značně věnoval, pravidelně její obsah a strukturu konzultoval a v důsledku těchto porad s vedoucí práce svůj přístup i zpracování velmi funkčně upravil.

Obsahové zpracování:

Diplomová práce je rozčleněna do tří hlavních kapitol, kdy každá obsahuje další 3-4 podkapitoly s dalším vnitřním dělením. Anglické resumé, seznam použitých pramenů tvoří obligatorní náležitosti každé diplomové práce a není tomu jinak ani u Pavla Hřebačky, který navíc k práci přidal i přílohu, kterou je Report of the Committee of Ministers on the elaboration of legal instruments for the accession of the European Union to the Convention on Human Rights.

Práce svým rozsahem značně přesahuje nezbytných 50 stran čistého textu a dosahuje 110 stran textu včetně seznamu použité literatury a odborných pramenů.

Kapitola první je do jisté míry úvodem do celé práce, neboť se v ní diplomant věnuje i historickému vývoji ochrany lidských práv od Magny Charty Libertatum, přes 18.století až do současnosti. Přesto není historické hledisko zcela převažující. V jednotlivých podkapitolách počínaje částí 1.2. se věnuje vzniku, významu, cílům Rady Evropy jako první regionální, mezinárodní organizace, jejímž hlavním posláním bylo, a je tomu tak i do současnosti, zachování evropského míru prostřednictvím dodržování lidských práv.

V bode 1.2.4. se detailněji věnuje rozboru Úmluvy o ochraně lidských práv ve vazbě na další úmluvy (např. úmluvy proti terorismu, proti mučení a nelidskému zacházení, proti obchodování s lidmi atp.). Této Úmluvě pak věnuje i celou další subkapitolu 1.3., kde přehledně zpracovává i jednotlivé protokoly k Úmluvě a naznačil aktuální otázku řešení procesního řešení přistoupení EU k Úmluvě, kdy toto téma rozpracoval později.

Kontrolní systém zakotvený Radou Evropy pak diplomant přehledně nabízí v podkapitole 1.4., kde se věnuje Evropskému soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Tato část je výrazněji popisná, přestože strukturu a složení soudu nelze asi vysvětlit jinak.

Kapitola druhá je již věnována úpravě práv člověka a občana v EU. V této kapitole je diplomantem kladen důraz na osvětlení a rozbor (mnohdy velmi stručný) řady judikátů Soudního dvora EU, jež vstoupily do historie (Stauder, Nold, Defrene, Hauer, Rutili). Zajímavá je v této souvislosti kapitola 2.1.3., kde se diplomant zaobírá provázaností judikatury Soudního dvora EU na tvorbu pravidel primárního práva. V tomto směru vedoucí práce, na rozdíl od diplomanta, považuje přijetí Charty základních práv EU (později Listiny základních práv EU) v Nice roku 2000, za velmi významný počín, a to především optikou dnešního významu Listiny (viz str. 46).

V podkapitole 2.2.2. by měl diplomant vysvětlit, jak dospěl k termínu mezinárodněprávní pilíř v rámci EU, když terminologie „pilířů“ je spojena spíše s koncepcí celé EU po Maastrichtu a Amsterdamu.

Postavením jednotlivce se diplomant zaobírá od podbodu 2.3.1. a násl., čímž dochází k prolínání hmotných a procesních pravidel stanovených v SEU a SFEU. Listina základních

práva EU je detailněji zpracována od bodu 2.4.2, kde diplomant rozebírá všechna jednotlivá práva.

Za aktuální součást práce je rozbor protokolu č. 30 a současná právní situace České republiky stran vyjednaného opt-out k Listině při schvalování Lisabonské smlouvy. Diplomant zde zajímavě hovoří o snižování mezinárodní prestiže ČR v případě, že nedojde ke schválení nového protokolu, který bude obsahově totožný s výhradami jež učinilo Polsko a Velká Británie při ratifikaci Lisabonské smlouvy. Tato kapitola je tak zcela nová, aktuální a velmi zajímavá.

Třetí partie práce je věnována již vztahu SDEU a ESLP, kdy na pomoc si diplomant bere především detailní rozbor rozhodnutí ESLP ve věci Bosphorus (str. 82 a násl.).

Formální stránka diplomové práce

Po formální jsou splněny všechny základní stanovené požadavky na zpracování diplomové práce. Práce svým rozsahem přesahuje povinné množství textu. Použitá literatura je dostačující, diplomant čerpal z doporučené literatury uvedené v zadání. Cizojazyčná literatura je obsažena méně. Přehled právních předpisů a použité judikatury je stručně, avšak přehledně zpracován. Literatura časopisecká je sporá, ale přesto zastoupena. Citační aparát je na velmi dobré úrovni, přesahuje základní požadavky a jejich počet dosahuje téměř 350 odkazů.

Kriticky lze snad hodnotit jen to, že řada z textu diplomové práce tvoří citace odborné české literatury, když precizní a kompozičně vhodně řazené. Toto je samotné práci poněkud na škodu, neboť myšlenky přednesené diplomantem, již vznesl jiný autor.

Doporučené otázky:

- 1) Proveďte vlastní komentář k významu rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-29/69 Stauder a sdělte Váš osobní názor na podstatu stížnosti pana Staudera.
- 2) Jaké akty sui generis tvoří prameny lidských práv v EU (viz str. 50 a násl.) ? Jsou deklarace či rezoluce orgánů EU skutečnými prameny práva EU ?
- 3) Jaká je aktuální situace ohledně projednávání českého opt-out k Listině základních práv EU ?

Závěrečné zhodnocení:

Diplomant si vytkl na počátku své práce zaměřit se na celkové popsání hlavních oblastí ochrany lidských práv v celé Evropě. Svého úkolu se zhostil relativně velmi dobře a vzhledem k jeho zájmu téma pravidelně konzultovat i dosáhl velmi dobrého písemného zpracování. Prokázal tak schopnost práce s odbornými zdroji ale i schopnost postihnout význam judikatury ESLP i SDEU. Diplomant zpracoval kvalitní diplomovou práci a jako takovou ji doporučuji k její ústní obhajobě.

Písemné zpracování hodnotím výborně.

Dle ověření systémem pro odhalování plagiátů THESS.CZ vykazuje práce 0% shodu s jinou prací.

V Plzni dne 14.dubna 2012

JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

